Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

5 iunie 2014*

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Piața internă a energiei — Transportul gazelor naturale — Regulamentul (CE) nr. 715/2009 — Articolele 14 alineatul (1) și 16 alineatele (1) și (2) litera (b) — Obligația de garantare a capacității maxime — Capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers — Admisibilitate”

În cauza C-198/12,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 258 TFUE, introdusă la 26 aprilie 2012,

Comisia Europeană, reprezentată de K. Herrmann, de S. Petrova, de O. Beynet și de T. Scharf, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Bulgaria, reprezentată de D. Drambozova, de E. Petranova și de Y. Atanasov, în calitate de agenți,

pârâtă,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnii E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby și C. Vajda (raportor), judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 septembrie 2013,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 noiembrie 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: bulgara.

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită Curții să constate că, prin faptul că nu a furnizat servicii de transport virtual în sens invers tuturor participanților pieței, Republica Bulgaria nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolului 14 alineatul (1) și ale articolului 16 alineatele (1) și (2) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005 (JO L 211, p. 36, rectificări în JO L 229, p. 29, și în JO L 309, p. 87).

Cadrul juridic

2 Procedura de constatare a neîndepliniri obligațiilor inițiată de Comisie împotriva Republicii Bulgaria se întemeia inițial pe articolul 4 alineatul (1) și pe articolul 5 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 1775/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 septembrie 2005 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale (JO L 289, p. 1, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 201), care a fost abrogat în cursul procedurii precontencioase prin Regulamentul nr. 715/2009 de la data de 3 martie 2011. Aceste dispoziții au fost înlocuite de articolul 14 alineatul (1) și de articolul 16 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 715/2009.

3 Articolul 1 din acest din urmă regulament, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, a înlocuit articolul 1 din Regulamentul nr. 1775/2005. Articolul 1 primul paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 715/2009 prevede următoarele:

„Prezentul regulament are drept obiectiv:

(a) stabilirea de norme nediscriminatorii pentru condițiile de acces la sistemele pentru transportul gazelor naturale, luând în considerare caracteristicile specifice ale piețelor naționale și regionale, în vederea asigurării unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a gazelor”.

4 Articolul 2 din acest din urmă regulament este intitulat „Definiții”. Articolul 2 alineatul (1) din regulamentul menționat, care a înlocuit articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1775/2005, are următorul cuprins:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. «transport» înseamnă transportul gazelor naturale printr-o rețea formată în special din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte în amonte și alta decât partea de conducte de înaltă presiune folosită în special pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, pentru a fi livrate clienților, dar care nu include alimentarea;

[…]

3. «capacitate» înseamnă fluxul maxim, exprimat în metri cubi normali pe unitate de timp sau în unitate de energie pe unitate de timp, la care are dreptul utilizatorul rețelei în conformitate cu prevederile contractului de transport;

[…]

5. «gestionarea congestiei» înseamnă gestionarea portofoliului de capacități al operatorului de transport și de sistem în vederea utilizării optime și maxime a capacității tehnice și pentru detectarea în timp util a viitoarelor puncte de congestie și a punctelor de saturație;

[…]

7. «nominalizare» înseamnă raportarea prealabilă de către utilizatorul rețelei către operatorul de transport și de sistem a debitului real pe care utilizatorul rețelei dorește să-l injecteze sau să-l retragă efectiv din sistem;

[…]

9. «integritatea sistemului» înseamnă starea unei rețele de transport, inclusiv instalațiile de transport necesare, în care presiunea și calitatea gazelor naturale rămân între limitele minime și maxime stabilite de operatorul de transport și de sistem, astfel încât transportul gazelor naturale să fie garantat din punct de vedere tehnic;

[…]

18. «capacitate tehnică» înseamnă capacitatea fermă maximă pe care o poate oferi operatorul de transport și de sistem utilizatorilor rețelei, luând în considerare integritatea sistemului și cerințele de exploatare a rețelei de transport;

[…]

20. «capacitate disponibilă» înseamnă partea din capacitatea tehnică care nu este alocată și [care] este încă disponibilă pentru sistem în momentul respectiv;

21. «congestie contractuală» înseamnă situația în care nivelul cererii de capacitate fermă depășește capacitatea tehnică;

[…]

23. «congestie fizică» înseamnă situația în care nivelul cererii de livrări efective depășește capacitatea tehnică la un moment dat”.

5 Articolul 14 din Regulamentul nr. 715/2009 este intitulat „Servicii de acces al terților cu privire la operatorii de transport și de sistem”. Articolul 14 alineatul (1) din acest regulament, care a înlocuit articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1775/2005, prevede:

„Operatorii de sisteme de înmagazinare au obligația:

(a) să garanteze că oferă servicii în condiții nediscriminatorii tuturor utilizatorilor rețelei;

(b) să ofere servicii de acces terților, atât pe baze ferme, cât și întreruptibile. Prețul capacității întreruptibile trebuie să reflecte probabilitatea întreruperii;

(c) să ofere utilizatorilor rețelei atât servicii pe termen lung, cât și pe termen scurt.

În ceea ce privește primul paragraf litera (a), în cazul în care un operator de transport și de sistem oferă același serviciu unor clienți diferiți, acesta procedează astfel pe baza unor condiții și clauze contractuale echivalente, folosind fie contracte de transport armonizate, fie un cod de rețea comun, aprobate de autoritatea competentă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 41 din Directiva 2009/73/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE (JO L 211, p. 94)]”.

6 Articolul 16 din Regulamentul nr. 715/2009 este intitulat „Principii ale mecanismelor de alocare a capacității și proceduri de gestionare a congestiei cu privire la operatorii de transport și de sistem”. Articolul 16 alineatele (1) și (2) din acest regulament, care a înlocuit articolul 5 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1775/2005, prevede:

„(1) Se pune la dispoziția participanților pieței capacitatea maximă în toate punctele relevante prevăzute la articolul 18 alineatul (3), luând în considerare integritatea sistemului și exploatarea eficientă a rețelei.

(2) Operatorii de transport și de sistem pun în aplicare și publică mecanisme de alocare a capacității nediscriminatorii și transparente, care:

(a) dau semnale economice corespunzătoare pentru utilizarea eficientă și la nivel maxim a capacității, facilitează investițiile în noi infrastructuri și facilitează schimburile transfrontaliere de gaze naturale;

(b) sunt compatibile cu mecanismele de piață, inclusiv cu piețele (spot) și centrele de comercializare, fiind în același timp flexibile și capabile să se adapteze în funcție de evoluția condițiilor pieței;

(c) sunt compatibile cu sistemele de acces la rețea ale statelor membre.”

Procedura precontencioasă

7 La 26 iunie 2009, Comisia a trimis Republicii Bulgaria o scrisoare de punere în întârziere în care afirma că, printre altele, acest stat membru nu își îndeplinise obligațiile care îi revin în temeiul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 5 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1775/2005, care au fost înlocuite de articolul 14 alineatul (1) și de articolul 16 alineatul (1) și alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 715/2009.

8 Întrucât a apreciat că răspunsul oferit de Republica Bulgaria în scrisoarea din 26 august 2009 nu era satisfăcător, Comisia i-a adresat un aviz motivat la 28 iunie 2010. Republica Bulgaria a răspuns la acest aviz motivat la 27 august 2010 și a furnizat Comisiei informații suplimentare prin mai multe scrisori din 24 august 2011, din 28 decembrie 2011 și din 19 ianuarie 2012.

9 Considerând că răspunsurile oferite la avizul motivat nu erau satisfăcătoare, Comisia a introdus prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Cu privire la admisibilitatea acțiunii

Argumentele părților

10 Cu titlu introductiv, Republica Bulgaria susține că acțiunea formulată de Comisie este inadmisibilă din cauza unei discordanțe între motivele din avizul motivat și cele din cererea introductivă.

11 Republica Bulgaria arată că scrisoarea de punere în întârziere și avizul motivat evocă de nenumărate ori obligația de a oferi servicii de „transport în sens invers în cadrul unui regim de întrerupere a aprovizionării”, aspect care ar viza doar transportul fizic al gazelor în sens invers. Or, în avizul său motivat, Comisia ar fi susținut că articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1775/2005 impune o

obligație de a asigura o capacitate fizică de transport de gaze în ambele sensuri sau, în cazul în care nu există o astfel de posibilitate tehnică, o capacitate fizică de transport în sensul principal și o capacitate virtuală de transport în sens invers.

12 Republica Bulgaria observă de asemenea că, în cuprinsul cererii introductive, Comisia face referire la o obligație mai amplă de a pune la dispoziție o capacitate de transport în sens invers, indiferent dacă această capacitate este fizică sau virtuală. Or, în petitul cererii introductive, Comisia ar fi vizat în mod exclusiv furnizarea serviciilor de transport virtual în sens invers.

13 Republica Bulgaria apreciază că, din cauza acestor incoerențe, nu a fost în măsură să identifice neîndeplinirea obligațiilor care i se reproșa și nici să invoce în mod eficient mijloace de apărare împotriva obiecțiilor formulate de Comisie, astfel încât prezenta acțiune trebuie respinsă ca inadmisibilă.

14 Comisia arată că avizul motivat menționa serviciile de transport atât fizic, cât și virtual de gaze naturale în sens invers, întrucât se considera că oferta acestor două tipuri de servicii de transport decurge din obligația care îi revine operatorului de transport și de sistem de a pune la dispoziția participanților pieței o capacitate maximă în rețeaua sa, aspect care rezultă în mod explicit din avizul motivat. În esență, Comisia ar fi indicat în mai multe rânduri în avizul motivat, dar și în scrisoarea de punere în întârziere, că transportul virtual de gaze în sens invers corespunde prevederilor coroborate ale articolului 14 alineatul (1) și ale articolului 16 alineatele (1) și (2) litera (b) din Regulamentul nr. 715/2009 în caz de imposibilitate a operatorului de transport și de sistem de a efectua un transport fizic în sens invers.

Aprecierea Curții

15 Rezultă dintr-o jurisprudență constantă că scrisoarea de punere în întârziere adresată de Comisie statului membru în cauză și, ulterior, avizul motivat emis de aceasta delimitează obiectul litigiului care, din acel moment, nu mai poate fi extins. În consecință, avizul motivat și acțiunea trebuie să se întemeieze pe motive identice (a se vedea în special Hotărârea Comisia/Germania, C-191/95, EU:C:1998:441, punctul 55, și Hotărârea Comisia/Spania, C-67/12, EU:C:2014:5, punctul 52).

16 Totuși, această cerință nu poate merge până la a impune în toate cazurile o identitate perfectă între formularea motivelor din scrisoarea de punere în întârziere, dispozitivul avizului motivat și concluziile cererii introductive, din moment ce obiectul litigiului, astfel cum a fost definit în avizul motivat, nu a fost extins sau modificat, ci, dimpotrivă, a fost doar restrâns (a se vedea în special Hotărârile Comisia/Germania, EU:C:1998:441, punctul 56, și Comisia/Spania, EU:C:2014:5, punctul 53).

17 Or, trebuie constatat că, în speță, Comisia nu a extins obiectul litigiului astfel cum a fost definit în scrisoarea de punere în întârziere și în avizul motivat, ci l-a limitat la obligația de a furniza servicii de transport virtual în sens invers. Prin urmare, după cum a arătat avocatul general la punctul 28 din concluzii, Comisia a evocat existența unei obligații de a oferi o capacitate virtuală de transport în scrisoarea de punere în întârziere, în avizul motivat și în cererea introductivă.

18 Având în vedere cele ce precedă, trebuie respinsă excepția de inadmisibilitate invocată de Republica Bulgaria.

Cu privire la fond

Argumentele părților

19 Comisia consideră că Republica Bulgaria nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolului 14 alineatul (1) și ale articolului 16 alineatele (1) și (2) litera (b) din Regulamentul nr. 715/2009, pentru motivul că Bulgartransgaz EAD, operatorul de transport și de sistem pe teritoriul național, nu oferă o capacitate virtuală de transport în sens invers la fiecare punct de intrare și de ieșire al rețelei respective, și anume la Negru Vodă, punctul de conexiune cu rețeaua română, și la Sidirokastron, punctul de conexiune cu rețeaua greacă.

20 Potrivit cererii introductive formulate de Comisie, capacitatea virtuală de transport de gaze a unei rețele rezultă din compensarea, de către operatorul acestei rețele, a cererilor de transport de gaze emise în direcții opuse. Acest mecanism de compensare permite oferirea, în paralel cu capacitatea fizică de transport, a unei capacități „virtuale” de transport de gaze în sensul că volumele de gaze avute în vedere nu tranzitează în mod fizic rețeaua de transport al gazelor.

21 În primul rând, Comisia arată că, prin faptul că nu a oferit servicii de transport virtual în sens invers la punctele transfrontaliere pertinente ale rețelei sale de transport al gazelor, Republica Bulgaria nu și-a îndeplinit obligația de a pune la dispoziția participanților pieței capacitatea maximă a rețelei sale conform articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009 coroborat cu obligația de a oferi servicii tuturor utilizatorilor rețelei în condiții nediscriminatorii, prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (a) din acest regulament, și cu obligația de a oferi terților servicii de acces atât pe baze ferme, cât și întreruptibile, prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat.

22 Comisia observă că anumite sisteme de conducte oferă capacități de transport fizic de gaze în ambele sensuri, astfel încât utilizatorii rețelei au acces la servicii de transport fizic în sens invers. Aceste sisteme au o capacitate fizică bidirecțională. În schimb, alte sisteme de conducte precum cele instalate de Republica Bulgaria permit transportul fizic de gaze doar într-o singură direcție și oferă, așadar, o capacitate fizică unidirecțională. Or, în această ultimă ipoteză, obligația de a pune la dispoziție capacitatea maximă a rețelei conform articolului 16 alineatul (1) din regulamentul menționat ar implica o obligație de a oferi servicii de transport virtual în sens invers.

23 Astfel, potrivit Comisiei, oferirea unei capacități virtuale de transport în sens invers permite creșterea capacității rețelei. Așadar, punerea la dispoziție a unei capacități virtuale de transport în sens invers ar remedia nu doar absența unei capacități fizice de transport în sens invers a conductei, ci ar crește și capacitatea de transport în sensul principal, în măsura în care cererile de transport în sensul principal ar fi compensate cu cererile de transport în sensul opus.

24 Potrivit Comisiei, o interpretare a articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009 în sensul că prevede o obligație de a pune la dispoziția participanților pieței o capacitate virtuală de transport în sens invers s-ar corobora cu articolul 14 alineatul (1) litera (b) din regulamentul menționat. În această privință, Comisia arată că o astfel de capacitate virtuală trebuie să fie oferită în cadrul unui aranjament întreruptibil și că articolul 14 alineatul (1) litera (b) din regulamentul respectiv obligă operatorii de transport și de sistem să ofere servicii atât pe baze ferme, cât și întreruptibile.

25 În al doilea rând, Comisia susține că obligația de a asigura o capacitate virtuală de transport în sens invers decurge din cerința de a prevedea o „exploatare eficientă” a rețelei, care este prevăzută și la articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009. Această capacitate ar permite astfel creșterea ofertei de servicii de transport de gaze fără costuri suplimentare, în timp ce achiziționarea unei capacități fizice de transport în sens invers ar implica investiții importante în infrastructură și utilizarea gazelor de combustie pentru a efectua acest transport.

26 În al treilea rând, Comisia arată că obligația de a oferi o capacitate virtuală de transport în sens invers decurge de asemenea din obligația de a atribui capacitățile rețelelor prin mecanisme de piață, conform articolului 16 alineatul (2) litera (b) din regulamentul menționat. În această privință, decizia de a se limita doar la capacitățile fizice de transport ale conductelor ar diminua drastic oferta de transport de gaze în cadrul Uniunii Europene, ar împiedica în mod considerabil lichiditatea schimburilor de gaze între centrele de schimb și ar risca să creeze diferențe de preț importante în cadrul Uniunii.

27 În al patrulea rând, Comisia apreciază că orice interpretare a aceluiași regulament în sensul că acesta din urmă nu ar impune obligația de a oferi o capacitate virtuală de transport în sens invers ar fi contrară obiectivelor Regulamentului nr. 715/2009, după cum rezultă acestea din articolul 1 primul paragraf din acest regulament. Astfel, punerea la dispoziție a unei asemenea capacități virtuale de transport în sens invers ar constitui o condiție indispensabilă atât pentru dezvoltarea pieței gazelor naturale lichide, cât și pentru integrarea pieței interne a gazelor naturale.

28 Republica Bulgaria contestă interpretarea Comisiei potrivit căreia dispozițiile aceluiași regulament ar implica o obligație de a oferi o capacitate virtuală de transport în sens invers la fiecare punct de intrare și de ieșire al rețelei sale.

29 În primul rând, Republica Bulgaria arată că o interpretare literală a textului articolului 14 alineatul (1) și al articolului 16 alineatele (1) și (2) din acest regulament nu permite să se constate existența unei obligații de punere la dispoziție a unor capacități bidirecționale în rețeaua de gaze.

30 În al doilea rând, Republica Bulgaria arată că interpretarea Comisiei este incompatibilă cu economia dispozițiilor regulamentului menționat. Astfel, interpretarea dată de Comisie noțiunii „capacitate maximă”, în sensul că aceasta include capacitatea virtuală de transport, s-ar îndepărta de la definiția noțiunilor „transport”, „capacitate”, „gestionarea congestiei”, „nominalizare”, „capacitate tehnică”, „capacitate disponibilă”, „congestie contractuală” și „congestie fizică”, noțiuni care figurează la articolul 2 alineatul (1) din același regulament și care ar viza, toate, capacitatea fizică de transport a rețelei de gaze.

31 În al treilea rând, Republica Bulgaria susține că o interpretare istorică a Regulamentului nr. 715/2009 conduce la aceeași concluzie. Pe de o parte, nici lucrările pregătitoare ale Regulamentului nr. 1775/2005, nici cele ale Regulamentului nr. 715/2009 nu ar conține vreo indicație care să susțină interpretarea Comisiei în favoarea unei obligații de a oferi o capacitate virtuală de transport în sens invers.

32 Pe de altă parte, Republica Bulgaria arată că articolele 6 și 7 din Regulamentul (UE) nr. 994/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și de abrogare a Directivei 2004/67/CE a Consiliului (JO L 295, p. 1) obligă statele membre să asigure capacitatea bidirecțională fizică în toate interconectările transfrontaliere dintre statele membre cât mai curând posibil și cel târziu până la 3 decembrie 2013. În consecință, în cazul în care legiuitorul Uniunii ar fi vrut să impună o obligație asemănătoare prin adoptarea Regulamentului nr. 715/2009, ar fi făcut acest lucru în mod explicit, astfel cum procedase atunci când a adoptat articolele 6 și 7 din Regulamentul nr. 994/2010.

Aprecierea Curții

33 În susținerea acțiunii formulate, Comisia invocă faptul că articolul 14 alineatul (1) și articolul 16 alineatele (1) și (2) litera (b) din acest regulament prevăd o obligație de a oferi o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers. Este necesar să se verifice dacă aceste dispoziții stabilesc o astfel de obligație.

34 Se impune constatarea faptului că niciuna dintre aceste dispoziții nu prevede în mod explicit o obligație de a oferi o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers.

35 Cu toate acestea, Comisia arată că o astfel de obligație ar decurge în mod implicit din dispozițiile menționate. În această privință, trebuie să se amintească jurisprudența Curții potrivit căreia, după cum a arătat avocatul general la punctul 46 din concluzii, în pofida textului clar și precis al dispozițiilor unui act legislativ al Uniunii, nu poate fi efectuată o interpretare care să vizeze corectarea lor și extinderea în acest mod a obligațiilor statelor membre care decurg din acestea (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Regatul Unit, C-582/08, EU:C:2010:429, punctul 51).

36 În primul rând, potrivit chiar textului articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009, operatorii de transport și de sistem au obligația să garanteze că își oferă serviciile în condiții nediscriminatorii tuturor utilizatorilor rețelei, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt, și că oferă terților servicii de acces atât pe baze ferme, cât și întreruptibile.

37 Or, din această dispoziție nu se poate deduce o obligație de a oferi o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers. În special, după cum a arătat avocatul general la punctul 40 din concluzii, obligația de a oferi servicii atât pe baze ferme, cât și întreruptibile, care rezultă din dispoziția menționată, nu implică faptul că operatorii de transport și de sistem au obligația de a furniza orice tip de servicii întreruptibile și, mai precis, o capacitate virtuală de transport în sens invers. În plus, obligația de nediscriminare stabilită la articolul 14 alineatul (1) litera (a) din regulamentul menționat nu obligă acești operatori să ofere noi servicii, ci să se abțină de la orice discriminare în furnizarea serviciilor lor existente.

38 În al doilea rând, articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009 prevede că se pune la dispoziția participanților pieței capacitatea maximă în toate punctele relevante prevăzute la articolul 18 alineatul (3) din acest regulament, luând în considerare integritatea sistemului și exploatarea eficientă a rețelei.

39 În această privință, noțiunea „capacitate” este definită la articolul 2 alineatul (1) punctul 3 din regulamentul menționat ca fiind „fluxul maxim, exprimat în metri cubi normali pe unitate de timp sau în unitate de energie pe unitate de timp, la care are dreptul utilizatorul rețelei în conformitate cu prevederile contractului de transport”.

40 Noțiunea „transport” este definită la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din același regulament ca fiind „transportul gazelor naturale printr-o rețea formată în special din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte în amonte și alta decât partea de conducte de înaltă presiune folosită în special pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, pentru a fi livrate clienților, dar care nu include alimentarea”.

41 Având în vedere aceste definiții, noțiunea „capacitate”, în sensul articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009, desemnează capacitatea fizică de transport a rețelelor pentru transportul gazelor. În plus, nu rezultă din niciuna dintre dispozițiile Regulamentului nr. 715/2009, în care se utilizează termenul „capacitate”, că acest termen poate să includă servicii virtuale de transport.

42 În consecință, după cum au arătat Republica Bulgaria, precum și avocatul general la punctul 34 din concluzii, noțiunea „capacitate maximă”, menționată la articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009, vizează doar capacitatea fizică de transport a rețelelor pentru transportul gazelor, cu excluderea unei eventuale capacități virtuale de transport oferite de operatorul de transport și de sistem.

43 Această interpretare nu este în contradicție cu obligația impusă operatorilor de transport și de sistem prin articolul 16 alineatul (1) din regulamentul menționat de „[a lua] în considerare exploatarea eficientă a rețelei” în cazul în care pun la dispoziția participanților pieței capacitatea maximă de

transport. Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 41 din concluzii, această obligație constituie, în realitate, o temperare a obligației de a pune la dispoziție capacitatea maximă a rețelei, iar nu o extindere a acesteia.

44 Pe de altă parte, această interpretare se coroborează de asemenea cu cealaltă obligație, prevăzută la articolul 16 alineatul (1) din același regulament, de a lua „în considerare integritatea sistemului”.

45 Noțiunea „integritatea sistemului” este definită la articolul 2 alineatul (1) punctul 9 din Regulamentul nr. 715/2009 ca fiind „starea unei rețele de transport, inclusiv instalațiile de transport necesare, în care presiunea și calitatea gazelor naturale rămân între limitele minime și maxime stabilite de operatorul de transport și de sistem, astfel încât transportul gazelor naturale să fie garantat din punct de vedere tehnic”.

46 Or, după cum rezultă din cuprinsul punctelor 20 și 23 din prezenta hotărâre, oferirea unei capacități virtuale de transport de gaze rezultă dintr-un mecanism de compensare a cererilor de gaze care nu implică utilizarea fizică a rețelei de transport și care nu este, așadar, de natură să pună în pericol integritatea sistemului în sensul acestei dispoziții.

47 În consecință, obligația de „a lua în considerare integritatea sistemului” prevăzută la articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009 se raportează și la capacitatea fizică de transport a rețelelor pentru transportul gazelor. Această obligație nu impune deci operatorului de transport și de sistem să ofere o capacitate virtuală de transport.

48 Din cele de mai sus reiese că articolul 16 alineatul (1) din acest regulament vizează doar capacitatea fizică de transport a rețelelor pentru transportul gazelor, astfel încât nu se poate deduce din această dispoziție o obligație de a oferi o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers.

49 În al treilea rând, potrivit articolului 16 alineatul (2) litera (b) din regulamentul menționat, operatorul de transport și de sistem pune în aplicare și publică mecanisme de alocare a capacităților nediscriminatorii și transparente care sunt compatibile cu mecanismul de piață, inclusiv cu piețele spot și cu centrele de comercializare, fiind în același timp flexibile și capabile să se adapteze în funcție de evoluția condițiilor pieței.

50 În această privință, trebuie arătat că dispoziția menționată reglementează mecanismele de atribuire a capacităților puse la dispoziția participanților pieței de către operatorii de transport și de sistem în temeiul articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 715/2009. Prin urmare, articolul 16 alineatul (2) litera (b) din acest regulament nu poate fi interpretat în sensul că impune o obligație de a pune la dispoziție o capacitate care depășește obligația stabilită la articolul 16 alineatul (1) din regulamentul menționat. Or, având în vedere că s-a stabilit la punctul 48 din prezenta hotărâre că articolul 16 alineatul (1) din același regulament nu impune operatorilor de transport și de sistem o obligație de a pune la dispoziția participanților pieței o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers, articolul 16 alineatul (2) litera (b) nu poate fi interpretat în sensul că prevede o astfel de obligație.

51 Această interpretare a modului de redactare și a economiei articolului 14 alineatul (1) și ale articolului 16 alineatele (1) și (2) litera (b) din Regulamentul nr. 715/2009 se coroborează cu lucrările pregătitoare ale Regulamentului nr. 1775/2005 și ale Regulamentului nr. 715/2009. Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 42 din concluzii, aceste lucrări nu menționează existența unei obligații de a oferi o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers. Rezultă de aici că o astfel de obligație nu poate fi dedusă nici din obiectivele Regulamentului nr. 1775/2005, nici din cele ale Regulamentului nr. 715/2009.

52 Din cele de mai sus reiese că dispozițiile articolului 14 alineatul (1) și ale articolului 16 alineatele (1) și (2) litera (b) din Regulamentul nr. 715/2009 nu stabilesc o obligație de a oferi o capacitate virtuală de transport de gaze în sens invers.

53 Prin urmare, acțiunea introdusă de Comisie trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

54 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Bulgaria a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături